

УДК 334.716

**Н. Ю. БОРА,
А. ЯРЕМА**

Мукачівський державний університет

МЕТОДИКА ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МЕДИЧНОГО РИНКУ

На сьогоднішній день, ринок медичних послуг в Україні перебуває у стані так званої трансформації. Це пов'язано з оголошеним процесом реформування системи охорони здоров'я в Україні, що в свою чергу зробить вагомий внесок у розвиток ринку медичних послуг. У свою чергу це сприятиме появі нових медичних приватних центрів, новітніх медичних закладів, які зможуть надавати якісну та конкурентоспроможну медичну послугу, що носить назву – медичний продукт. Таким чином, медичні заклади поступово перетворюються на комерційні структури з необхідними атрибутами підприємницької діяльності[3].

Сучасний ринок медичних послуг є складним, багаторівневим, поліфункціональним утворенням, формується спонтанно і хаотично, а в деяких регіонах доволі повільно [2].

Посилення конкуренції на ринку медичних послуг змушує медичні установи шукати принципово нові моделі розвитку. Тому підвищується актуальність застосування комплексу маркетингу як найефективнішого засобу зміцнення позицій медичних установ і надання медичних послуг. Окрім цього, важливою детермінантою здоров'я є потенціал і раціональність в роботі системи охорони здоров'я, що потребує суттєвої перебудови.

Конкурентоспроможність підприємства на ринку медичних послуг являє собою здатність відповідати вимогам конкурентного ринку, задоволенням потреб пацієнтів, вираження цінності послуги, її якості, сервісу, клієнт-орієнтованості, високого кваліфікаційного рівня медичних фахівців у порівнянні з іншими аналогічними медичними установами, представленими на ринку медичних послуг. Інакше кажучи, це здатність медичних послуг конкурувати з послугами інших учасників медичного ринку в конкурентній боротьбі за пацієнта, за право займати своє місце, утримувати й нарощувати свою частку.

На нашу думку, конкурентоспроможність на ринку медичних послуг – це така позиція медичних підприємств (медичних клінік, лікувально-профілактичних установ, поліклінік та

інших медичних закладів), яка дає змогу займати власні позиції у конкурентній боротьбі за пацієнта шляхом представлення йому (пацієнту) певної цінності задля вирішення його проблеми (нужди).

Основні положення, які необхідно враховувати при оцінці конкурентоспроможності медичної установи.

1. Методика комплексної оцінки конкурентоспроможності підприємства призначена для виявлення наявних ресурсів підприємства, оцінки ефективності використання потенціалу конкурентоспроможності і визначення рівня його конкурентоспроможності відносно підприємств, які функціонують в одній галузі та належать одній продуктивній групі.

2. Потенціал підприємства – це сукупність ресурсів, які знаходяться в його розпорядженні, за структурно-функціональними елементами та елементами процесу праці (засоби праці; предмети праці; робоча сила). До функціональних елементів підприємства належать: виробництво; НДДКР; фінансовий; комерційний; управлінський.

3. Конкурентоспроможність медичного підприємства – це реальна та потенційна спроможність підприємства проектувати, виготовляти та збувати, в тих чи інших конкретних умовах, продукцію, яка користується більш пріоритетним попитом у споживачів при умові ефективної господарської діяльності та її практичної прибуткової реалізації в умовах конкурентного ринку.

4. Показник рівня конкурентоспроможності медичного підприємства відображає відносний рівень величини та ефективності використання потенційної конкурентоспроможності в порівнянні з іншими підприємствами (підприємствами-конкурентами), що представлені на даному ринку і функціонують в одній галузі та продуктивній групі.

5. Застосування даної методики на практиці дозволить оцінити:

- величину потенційної конкурентоспроможності;
- ефективність використання потенційної конкурентоспроможності;
- відносний рівень конкурентоспроможності підприємства в порівнянні з підприємствами конкурентами.

6. Оцінка конкурентоспроможності підприємства здійснюється у відповідності до чотирьох основних етапів:

- оцінка величини потенційної КСП підприємства;
- оцінка ефективності використання потенційної КСП підприємства;
- розрахунок індексу конкурентоспроможності підприємства;
- оцінка рівня конкурентоспроможності підприємства [1].

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗРУШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Важливим елементом конкурентних переваг вітчизняних підприємств сфери медичних послуг на внутрішньому ринку є підприємницьке середовище, в якому вони працюють, забезпечення їх необхідним потенціалом для зростання продуктивності та інновацій.

Взагалі, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств на ринку медичних послуг має стати найважливішим пріоритетом економічної політики України, яка повинна знайти всебічну активну підтримку в діях Верховної Ради та Уряду і вплинути на формування сприятливого нормативно-правового поля конкуренції [5]. Це досить об'ємна і копітка робота, яка потребує постійного моніторингу конкурентного середовища з врахуванням особливостей національної економіки та світового ринку, умов виробництва та факторів, котрі можуть сприяти ефективній конкуренції.

В умовах трансформування системи охорони здоров'я на ринку медичних послуг активно розвивається ринкової конкуренція, в умовах якої медичним підприємствам (як приватної, так і комунальної форм власності) утримати свою конкурентоспроможність досить проблематично. Адже для цього треба постійно проводити ряд маркетингових заходів[4].

В сучасних умовах суб'єктам ринку медичних послуг, щоб успішно конкурувати на ринку необхідно застосовувати сучасну концепцію маркетингу відносин, спрямовану на формування конкурентних переваг на ринку: прийнятна для споживача ціна, широкий асортимент послуг, якісне обладнання, зручний графік роботи лікарів імісце розташування медичного закладу, консультаційний супровід кваліфікованими фахівцями, знижки для окремих груп споживачів, висока культура обслуговування.

Література:

1. Агафоненко О. Ю. Про необхідність формування системи показників конкурентоспроможності регіонів / О. Ю Агафоненко // Регіональна економіка, 2007. №1. – С. 56-62.

2. Баєва О. Формування державних вимог до організаційної компетентності менеджерів підприємств і організацій у менеджерів підприємств і організацій у галузі охорони здоров'я [Електронний ресурс] / О. Баєва. – Режим доступу: <http://koha.tntu.edu.ua/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=41267>.

3. Білак Г. Г. Особливості розвитку ринку медичних послуг в Україні [Електронний ресурс] / Г. Г. Білак., Н. Ю. Бора // Економіка та суспільство: електронне фахове видання Мукачівського державного університету, Випуск 10. – Мукачево, 2017.

4. Бора Н. Ю. Особливості використання маркетингових заходів покращення конкурентоспроможності медичних підприємств в Україні / Н. Ю. Бора., Л. В. Бундзяк //

[Електронний ресурс]. Матеріали V Міжнародної науково-практичної Інтернет – конференції (23 листопада 2017 року) / гол. ред. Реслер М. В. – Мукачево: МДУ, 2017. – С. 299-302.

5. Кінздерський Ю. Л. Проблеми національної конкурентоспроможності та пріоритети конкурентної політики в Україні / Ю. Л. Кінздерський // Економіка України, 2006. №8. – С. 19-29.

УДК: 338

**В. П. БРАТЮК,
А. ВОРОБОК**

Мукачівський державний університет

МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Натепер в Україні медицина є безкоштовною та загальнодоступною. Але фактично елемент якості залежить від фінансової можливості людини, адже більшість медичних послуг неофіційно є платними. Тому до моменту остаточного завершення реформування сфери охорони здоров'я (в тому числі впровадження загальнодержавного обов'язкового медичного страхування) та оптимізації фінансування державних лікарень і поліклінік нагальною є потреба альтернативного забезпечення медичного обслуговування населення, а особливо людей з обмеженими фінансовими можливостями [1].

Сьогодні діє добровільне медичне страхування – один із видів особистого страхування, який забезпечує можливість повної або часткової виплати коштів за надання медичних і профілактичних послуг застрахованим особам у разі розладів здоров'я відповідно до умов укладеного договору та Правил страхування. Добровільне медичне страхування є гарною мотивацією для співробітників, але більшість громадян України все одно не страхуються [2].

До питань юридичного забезпечення медичної діяльності в Україні останнім часом простежується підвищена увага. Причиною цього є багато різних чинників, ключовими з яких вважаємо такі: значимість такого соціального та особистого блага, яким є здоров'я, для кожної людини та суспільства в цілому; недостатня правова урегульованість великої кількості важливих питань сучасної медицини, коли проблемні ситуації одноособово вирішують медичні чиновники; соціально-економічні перетворення, що тривають в Україні останні 12-15 років, результатом яких стало збільшення кількості соціально незахищених, малозабезпечених верств населення; потреби захисту прав, свобод та законних інтересів медичних та фармацевтичних працівників. Ці та багато інших чинників зумовлюють необхідність пошуку шляхів удосконалення ситуації в українській охороні здоров'я [3].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>